

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділь руских свят
о 5½ год. по полудні,
Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Осоловських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Мобілізація духовних москвичів.

(Δ) Голоси укр.-руского дневникарства про „Пропамятне письмо“ 25-ти священників, вручене „на канунъ Трехъ Святителей“ С. Е. Митрополитови гр. Шептицькому і рівночасно напечатане в „Галичанинъ“ викликали в таборі москвичів велике розярєнє. А розярєнє се збільшило ся ще й задля того, бо на се „пропамятне письмо“ двайцятьпяти, переповнене погрозами переходу на православіє і безосновними напастями проти ректорату посередно і проти С. Е. Митрополита яко верховного керманича клиру і духовної семінарії, дали вельми поважну, предметову і духом Христової віри натхнену відповідь всі 42 львівські священники, котрі непохитно стоять на основах католицької Церкви, не перестали бути Русинами і яко такі ділають для добра руско-католицької Церкви і руского народа. Се розярєнє намагають ся москвичі вихіснувати для загальної мобілізації москвофільского духовенства, а на поклик одного з них, котрий назвав поступок львівської двайцятьпяти „историческимъ событіємъ“ (в 26. ч. „Галичанина“), відозвали ся від Золотого Потока москвофільські священники, котрі прилучили ся до пропамятного письма. В 32 ч. „Галичанина“, якийсь безіменний в письмі нібито „изъ деревни“ п. з. „Въ защитѣ русско-народного духовенства“ висловлює радість, „что нашлись первня лѣсточка этого крупнаго движенія на нашей провинці“, виступає знов з напастями на руско-католицьке духовенство, що не відуралось своїх руско-католицьких з сад, сво-

єї рідної мови і своєї народности, і зазначає, що „пропамятне письмо“ відкриває „нашему архипастирю глаза на ту опасность, кака я угрожаетъ нашей св. Церкви (очивидно російско-православній Ред. Русл.) въ случаѣ, если се повлекутъ на нечестивый путь мазепниского лжеученія!“

Безіменний автор сеї статі покладає дальше свої надії на те „что преосв. Андрей никогда не пожелаетъ повторить ошибку своего предшественника бл. п. Сильверства Сембратовича“ (котрий стояв непохитно в обороні руско-кат Церкви і удостоїв ся за те найвишого церковного достоїнства: кардинальства, а безнастанних проклянів „Галичанина“ і священників-москвичів обожателів Наумовича). Покладаючи отже надію на се, пише безіменний автор:

„Да, если теперь не соединимся, если теперь не проявимъ всей нашей нравственной силы, необходимой для всенароднаго поддержания великаго шага львовскаго духовенства нашей партіи, тогда припишемъ себѣ самимъ вину“ і тому звиває своїх однодумців:

„И такъ наши дѣятельные священники русско-народной партіи послѣдуютъ-те примѣру нашихъ братьевъ отъ Золотого Потока и присоединимъ-тесъ къ меморандуму львовскаго духовенства русско-народной партіи — на столбцахъ „Галичанина“. Пусть знаютъ наши враги, рѣшившіе окончательно придавить русско-народныхъ служителей алтаря, что вѣруя въ окончательную побѣду правды надъ ложью и клеветой, мы не убоимся — „яко съ нами Богъ!“

Є се отже виразне і рішуче візване до мобілізації москвофільского духовен-

ства під крилами „Галичанина“, котрий дав доволі доказів на те, що у него не унія, не руско-католицька Церква, є ідеалом, але обожаємий ним Наумович і російське православіє, до котрого помістом є об'єднательна ідея всеросійська.

Отсей поклик приневолює нас ще раз повернути до тих конкретних висновків, які ми зробили на основі „пропамятного письма“, подаючи після вго оповіщення свої про него замітки.

Отже передовсім зазначаємо, що в „пропамятнім письмі“ заявили ся підписані 25 священники яко члени „русско-народной партіи“, котрої програмою є національно-культурне зєдінєнє з московским (чи як інші кажуть великорусским) народом, котрого членами они себе уважають. На доказ того написали они пропамятне письмо до свого Архипастиря я зиком московским (великорусским), якого паства руско-католицька. Церкви в Галичині не розуміє і не уважає (се перший знаменний факт, що священники відзивають ся московским я зиком письменно — scripta movent — до свого Архипастиря), значить, они вирекли ся своєї рідної мови і мови того народу, котрий повірив їм душпастирству. Факт сей стає певним доказом, що не без основи в 1864 р. митрополит др. Спиридон Литвиневич курєндою остережав катехитів і душпастирів, щоби не уживали змосковщеного языка в екзортах і проповідях до молодежи і до народу, але живої народної мови.

Що се національно-культурне об'єднєнє, яке „русско-народная партія“ приняла до своєї програми, веде до об'єднєнєнє

Панас Мирний.

Серед степів.

(Дальше).

Доводило ся вам коли небудь польову кашу їсти? Щерба одна, засипана трохи пшоном та задобрена шматочком сала з цибулею — от і все. А що то за смашна та добра! Пахоці стравы поєднали ся з пахошами польового повітря; будять у вас смак невпевний, викликають голод неясний!.. Шматок чорного засохлого хліба, що ви ледви вгризете його зубами, здає ся кращий найсолодшого медяника; ложка щерби, що ви вливаєте у рот, якось смашно доскоче за язык: гаряча пара, припахуючи злегка старим салом привязно бе аж у ніс і ще більший смак викликає. Ложка, шпарко переходячи від рота до казанка, щоб знову до рота стягнути — не похопить ся вас задовольнити.. Здаєть ся — навхильці пив-би, очима їв, — так хороше та смаковито. І за серце перестало єсати, і під грудьми не вяне; якась сила всього вас проймає, легкість та скорість бадьорить. Ось уже ложка почала й два казанку досягати, гарчить по йому, наміряючись повніше набратись; там на самому споді каша густіша, та ще смашніша, так вона й розпливаєть ся в роті, і розсходить ся, мов те масло на гарячій сковорідці.

— Ти й мастак ти, Якиме, кашу — вари-ти! — кажете ви, кладучи ложку, як уже в казанку не застало ся нічого.

— Хиба то я її варив?

— А хтож?

— Огонь! — жартує Яким.

— Та огонь то огонь.. А хто готував?

— Яка там готівка? Укинув пшона та за-товк салом, от і все!

А чогож вона така добра?

— Польова каша завжди добра. Може че-рез те, що не в печі уприває, а серед вільного повітря.. А може ви виголодались добре? — додає Яким. — На голодні зуби, кажуть і підшва смашною здаєть ся. Голод не тітка! — гуторить весело Яким, перемиваючи ложки та складаючи добро у клунок.

— А щож, пора може й рушати? — питає він, швидко упоравшись.

— Як що ти зовсім управив ся, той ру-шимо.

— Ось тільки воза підмажу, та й готов!

Сонце геть повернуло на захід, як ви ру-шили з місця. Проїзджаючи мостом, ви ще раз глянули на чисту річку, де ви купали ся, на зе-лену долину, де ви вилежувались та підкріпляли ся.. Чиста вода — прохолодо! тихий краю — земний раю! раз на віку довело ся вас здібати та до віку не забуде серце вашого ласкавого привіту.

Ось і село. Ген по горі розіслало ся воно невеличкими дворами з вишневими садками, з

білими хатками. По дворах, як і слід, — комір-чини, хлівці усякі; кругом тини та загороди.. На що то? Від кого люде розгородили ся?

Від якого ворога захищають своє добро о-тими тинами невисокими? Сами від себе? Від свого сусіди?.. Ох, люде, люде! На широкому світі є багато й волі й простору, й добра уся-кого без міри, та ваше ненажерливе око неза-довольняєть ся тим, чого треба, гарбає — скіль-ки засягне! Треба тинив та ровів, щоб вашу не-нажерлитість спинити!

Вам стає чогось ляче, досадно.. З гори так далеко видко. І темно-зелена долина, огор-нена горами і гори, покриті лісом і луки, порі-зані синьою річкою. З під гори сонце навкосяка обливає все те своїм золотим світлом, пестить і красить своїм привітним сявом, — мережає темними поясами тіни.. Все-таке хороше, кра-сне! дивити ся би та милувати ся, а вам стає досадно. Чисте та привітне село з далі, здаєть ся вам і тісним і воночим, — з дворів несе хлі-вами, по вулицях трусько та вузько; привітні білі хатки здають ся в середині темними та не-щирими, — заздрість та ворожеча звилі там своє гніздо і з-за їх тихого захисту визирають на світ божий, бажаючи його полонити.. Шви-дче з села! геть мерщій на вільне простірє!

Ось ви вже й за селом, у царині. Сумні млини облягли широкий майдан, мов сторожі: сїрий їх покліт здаєть ся вам пузатими павука-ми, а довгі крила — чорними пазурами. То вони виставились на край села сторожити здо-

з російсько-православною Церквою, на се зложили численні докази Маркил Попель, Лука Цирик (до котрих яко катехитів була звернена куренда Митрополита Литвиновича), а також Филип Дячан, Яков Головацький, Іван Наумович і численні священники ісповідники тої програми національно культурної єдності Русинів з Москалями, котрі пішли до Холмщини на вертати її на православ'є, а приїзджачи на вакації до Галичини, ширли сю ідею усно між свояками і знакомими. Доказом сего є також ті священники „русско-народної партії“, як Крохмальний, Красицький (брат сотрудника Успенської львівської церкви) і інші, з котрих вже 10 перейшло в Америці на православ'є і там ширять російсько православно віру на основах національно культурного єдинства всіх русских.

Зазначуємо також, що в перший раз так отверто висгупило 25 священників „русско-народної партії“ в пропам'ятнім письмі з рішучим домаганем до Є. Е. Митрополита, щоби 36% питомців духовної семінарії приймаю з тої „партії“, а також щоби по приходах ткий процент їх священників був уміщений (у Львові, як доказує ся на греко-кат. парафіях сидить чи не 75% русских прихильників!), а колиб се не стало ся, тоді підписана двацятьп'ятка зовсім рішучо виступає з погрозою, що наслідком того був би перехід на православ'є.

Отсі факти, котрі ми наводимо на охв'я пропам'ятного письма, стають певним доказом, що не „русско-народне духовенство“ обиджене, як лицемірно там висловлено, але оно обиджає руско католику Русь в її найсвятійших почуваннях; обиджає верховного Архипастира, котрий опікує ся ревню духовною семінарією, і котрого заступники-настоятелі ним настановлені ділають після інтенцій архієрея і в католицькій дусі виховують питомців; обиджає Преосв. Єпископа Ортинського, якому заявляє своє недовіре.

Сей напрям виховання молодого клиру називає безіменний автор в „Галичанин“ „нечестивим“ путем мазепинського лжеученія“. Питаємо ся отже, яке виховане питомців! Чи таке, як в бурсі „Народного Дома“ під покровом о. Костецкого, де питомці справляють в прийві самого предсідателя і деяких крилошан із св. Юра вечерниці в пам'ять Наумовича, величаючи его в промовах яко мученика переслідованого пок. кардиналом Сембратовичом?! Чи такого виховання питомців бажають, щоби

они нідтак ставши священниками, видадали і дерли на кусні ученикам і вірним в церкві молитовники василиянські, для того, що они народною мовою писані і мають архієрейську апробату?!

Для таких священників тут місця нема і не може бути, а мобілізація, до якої накликає „Галичанин“ є явним ворогованем проти Преосв. Владик, котрі у відозві парламентаристів ствердили своїми підписами шкідливість москвофільства. Таке накликуване рівнає ся мобілізації проти основ католицької Церкви.

Учительські сили після статистичних даних за 10 літ.

З року на рік прибувають і збільшують ся сили учительства народного. Переглядаючи статистику прибутку сил учительских за 10 літ після зложення іспиту зрілости, бачимо ось такі цифри:

Рік	учеників	учениць	приватистів	приватисток	Разом
1900	261	155	31	204	651
1901	319	148	31	140	638
1902	287	154	61	144	646
1903	349	158	45	175	727
1904	331	166	47	205	749
1905	399	148	46	261	854
1906	401	158	61	251	871
1907	437	166	46	295	944
1908	469	166	69	458	1162
1909	433	199	66	507	1205
за 10 л.	3686	1619	503	2640	9172

Цифри сі вказують:

1) що число учеників в публичних семінариях учительских росте з року на рік, а в 1909 майже подвоилось, а мимо сего число мужчин не може зрівноважити числа женщин-учительок.

2) Жіночі семінарії є сильно переповнені, колп 5 їх, а то три державні а 2 приватні з правом прилюдности видало, майже половину сил, які видало 14, а коли відкинемо 3 неповні, то 11 мужеских семінарий державних.

3) Приватні заклади під назвою висших шкіл дівочих інститутів, семінарий видають з року на рік більшу скількість учительок і коли в році 1900 здало іспит зрілости 204, то в 1909 маємо два рази більше з причинком, бо вже 507 і число се з року на рік буде змагатись, з огляду, що нема вже майже більшого міста, де би не було зорганізованої школи, або курсу, котрі підготовляють сили учительські.

Порівнаймо тепер мужескі і жевські сили. Мужчин за 10 літ вишло 3.686+503 = 4.189

а женщин 1619+2640 = 4.259, тож о 70 більше. Доповнім жіночі сили тими, котрі на підставі практики шкільної одержали диспензу від іспиту зрілости, то побачимо в шкільництві народнім подавляючу перевагу женщин.

Стаючи на зовсім предметовім становищу, належить ся нам застановити, чи вплив сил жіночих, а особливо приватисток є корисний для народного шкільництва. Бувають сили учительські жіночі, що дорівнують, а не раз і перевищують сили мужескі, але беручи загально, то учительки можуть добре сповняти свої обовязки в школах дівочих, на низших степенях шкіл мішаних, яко учительки робіт ручних дівочих, але ведене науки по школах однокласових, переповнених молодежюю молодшою і старшою, на доповняючій науці, і в висших класах шкіл більшекласових, на котру ходить сама старша молодіж, будить поважні сумніви.

Школи однокласові о значнім числі учеників вимагають напруження фізичних і духовних сил, педагогічної меткости, опанованя цілого матеріалу народної школи, знаня засад галузей господарства, тож для виказаня успіхів в такій школі потреба досвідних і справних учителів, мужеских сил. Правда, що такими прикметами можуть відмічатись і женщины і бувають такі, котрим би можна повірити сю працю, алеж вже сам научний плян увільняє женщины учительки від знаня господарства, на котрий то предмет кладеться так велику вагу в мужеских семінариях, а відтак в урядженю саду, шкільки овочевої, огороду і на науці доповняючій. Інакше має ся річ в школах більшекласових, де попри мужескі сили працюють і жіночі.

Плян учительских семінарий кладе значний натиск на практичне приспособлене і цілком слушно, бож цілю семінарий учительских є не тільки надане ширшого образования і відомостей потрібних учителям народним, але практичне підготоване до званя учительского наукою і практикою в школах народних під проводом досвідних учителів, щоби кандидати учительского стану могли сповняти свою задачу свідомо. Приватне підготоване і більшість курсів не звертає такої ваги на сей другий момент, а виповняє в приближеню сей перший с. в. теоретичне образование. З сего згляду являеться велике число приватисток і приватистів в шкільництві народнім не зовсім здоровим обьявом, а жадане витвореня учительских семінарий є вповні оправдане.

Піднесене проєкту витвореня осібних курсів при учительских семінариях, на котрих приватистики по виказаню теоретичного приготованя могли набувати практичного підготованя під кермою досвідних сил є вповні оправдане і серед наших обставин пожадане.

Але практичне підготоване так значного числа приватисток мусить відемно відбити ся

бич. Поглядають з гори на безкраї поля і тихо на нашу користь! Вигрівай та вирощай, ясне сонце, добре є зерно: не миве воно нашого ненажерливого рота, перемелемо ми його своїми каманими зубами! Як та земля зимою покриветь ся білим снігом, переведемо ми все те на біле борошно. На що нам твоя теперішня краса та пишне убранне? Годуй ними нерозумну тварюку та всяку скотину, а ми свого господаря чимсь мнякшим погодуємо!

Ось ви минули царину, минули й млини; вихопились знову на безкраї поля, на безмірну просторість степу. Бурою гадюкою веть ся по степу шлях, битий, а він — німий та мовчазний! — розпросторив ся по землі — дримає. Сонце блискучим покотволом котить ся до спокую; його, здасть ся, так мантиє та невідома далечина за горою, що вся загоріла ся, аж палає рожевим полумем. Від неї і той край червоніє, присусоївив са до неї. У повітрі тихо; туман, чи киптяга зависли в йому, здіймаєть ся над степом димчатим пологом; темні тіни стелють ся довгими поясами від заходу аж до сходу. Високе небо починає синіти, дше на землю прохолодою. А сонце спускаєть ся все нижче та нижче, наближаєть ся до гори все більше та більше; його блискуче сяєво меркне, густа червона краска криє здоровенне коло. Вам стає сумно; голова хилить ся на груди.

— Завтра, мабуть, вітер буде! — обзиваєть ся Яким.

— А що?

— Сонце он як червоно сідає, — показує він.

Ви зводите очі. Серед рожевого полумя, наче червоні бокла, стоїть-колишеть ся соняшне коло. От-от воно черкнеть ся темної гори, що здіймаєть ся біля самого неба! От-от воно стукнеть ся об неї!.. Що то тоді буде?.. Ні, не стукнуло ся. Тихо, наче хто обережно руками спустив його, посунуло ся воно за гору... Широка тінь знялась від неї, якась невідома сила погнала її звідтіля на вас, розстиляючи вповдвш степу... западьпадьомками перепели в траві, заскорчали неугавні коники й жайворонки, качаючись чорною горошиною у синьому небі, посипали свої дзвінкі пісні. Як і ранком, вони защебетали, загукали, та тільки без тієї відряди, що ранком, — не було того молодого завзятя, що тоді: якось сумно наче хтось провожає кудись когось близького собі і розлягаєть ся та розливаєть ся жалісливим лементом.

Ось сонце ще більше осіло; мов скиба стиглого кавуна, червоніє воно тільки половиною... Ось і половина зменчуєть ся... тільки четвертина... далі скибочка... кільце тільки... ось і оно пливе-зникає... Зразу кинуло вам у вічі

темною, а через хвилину серед червоного заходу зня ся здоровенний блискучий стовп, шугаючи високо у небо своєю широкою верховиною... Небо нахмарило ся, темніє, степ вистилає густа чорна тінь, жайворонки спускають ся нижче, тихнуть, сідаючи на землю; коники перестають перегукуватись у траві, одні перепели неугавно підпадьомкають... Ще трохи згодом захід починає блідніти; ясний серед його стовп меркне-зникає; серед високого неба на його темно-синій оселі починають загоряти ся зірочки; мов з далекого даленя хто жариною граєть ся — доходить її світ до вас, — то блисне, то зникне. Темнота кругом розходить ся, здіймаєть ся з землі в гору, шугає під саме небо. Вже вам стає видко тільки кругом себе, а далі все меркне в сірій темноті тихого вечера. Нею покриваєть ся степ, мов поринає в сірім морі туману та цилу; край його чорніють, зіходять ся й зливають ся з далеким краєм неба; синє небо темніє, виблискуючи зірочками ясними, мов хто розівслав над землею темно-синій оксамитний полог, оздобивши його золотими кгузиками.

(Конець буде).

на успіхах школи народної. Інспектори, покликані до надзору, не можуть, маючи так обширний круг діляння, впливом своїм підчас візитацій вишколювати сего рода сили, скорше могли б зробити досвідні управителі шкіл, наколиб мали до сего часу, але знаємо, що часу сего у них зовсім нема, бо ж мусять самі вести науку в повнім числі годин.

Наколи держава і край дістають дешевим коштом, а навіть без коштів половину сил учительських в нашім краю, повинні в тім напрямі причинитись бодай до улешеня практичного підготованя витворенням річних курсів, котрі мали б на меті доповнене дотеперішних недостач.

Наколи бачимо недостачі у виказуваню устіхів нивішньої народної школи і бажавмо через усунене інших хиб поправити, то мусимо числитись також і з піднесеним фактом, та дати школам ветьліко теоретично образованих, але і практично підгованих учителів і учительки.

Насуває ся ще одна замітка. Коли перейдемо статистичні дані з огляду на викладну мову прибуваючих учительських сил, то з поміж приватистів і приватисток бачимо заледво 20 до 25 прц, що можуть сповняти обовязки в школах з рускою мовою викладною, прочі же можуть лишень учти рускої мови в школах з викладною мовою польською.

З сего показує ся мимо так великого впливу сил учительських недостача їх для шкіл з викладною мовою рускою, тому реформа під сим зглядом є потрібна, а закладане семінарий учительських в східній часті краю, котрі би давали відповідно до потреб краю приготовані і вишколені сили учительські, є оправдане. — Н.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Німецькі вільнодумці на відбутім вчора засіданю виконного комітету заявили велике невдоволенє бар. Бінертові задля так скорої відставки міністра-земляка Шрайнера і не дали ся поки що навіть втихомирити міністри Гохенбургери, котрий з порученя бар. Бінерта прибув на засіданє заявити, що се не означає зміни системи. — Др. Гесман на останнім вічу зазначив, що на случай обсади місця німецького міністра-земляка належить ся се місце христ. суспільникам яко найчисленнішому німецькому сторонництву. — Німецькі людовці і поступовці, котрі доси творили два окремі сторонництва, постановили злучити ся в одно сторонництво, щоби мати тим більший вплив на хід справ. До них імовірно прилучать ся і деякі радикали німецькі, так що числяли би до 64 членів.

В середу відбуло ся засіданє українсько-руського парламентарного клубу під проводом голови Романчука. Президія зложила звіт про конференцію з бар. Бінертом. Одногослоно стверджено, що з огляду на незмінену систему супроти руского народа не заходить ніяка узасаднена причина до зміни строго опозиційної тактики укр.-руского клубу. Обговорено відтак справу днєвного порядку найближших засідань палати та висказано клубови соймовому признанє за невсипущу працю і обдуману тактику, що посеред незвичайно трудних обставин не допустив до ухвали шкідлих аграрних і шкільних предлог і рішучим становищем зберіг придбаня клубу парламентарного що до розділу державних дотацій рільничих і спричинив скорше замкненє галицького сойму, чим звернув увагу міродатних чинників держави на конечну потребу скорої полагоди польско-рускої справи. Вкінці рішено представити п. Юл. Романчука до вибору на віцепрезидента палати.

Заграниця.

На Балкані кипить знов неначе в квітлі: війскова ліга в Греції, захопивши в свої руки цілу

власть, позбавивши короля всякого значіня, стремить до зреалізованя пангелєнської ідеї, намагає ся прилучити Крету до Греції, а дехто думає вже навіть про утворенє грецької республіки! Сему не може приглядати ся спокійно Туреччина і тому готуєть ся до війни, яку мусить вести неминучо, коли хоче задержати Крету в своїх руках. Турецке правительство замовило вже цілий ряд нових воєнних кораблів, а перша дивізія турецької флотії має відбути маневри на солунських водах, недалеко грецького побережа, так, що відгомін гарматних стрілів понесе ся грізно аж у Грецію.

В самій Туреччині внутрішні відносини дуже невідрадні; боротьба між парламентом і сенатом заострила ся, тож остала одинока надія, вийти з сего трудного положеня: війна! І справді думають рішучо в Туреччині про війну, двох найлучших генералів, які мали обняти нові начальства в дальших сторонах турецької держави, задержано на всякий випадок.

Який буде вислід війни, коли она розгорить ся, не знати; в кождім разі варта уваги се, що Греки і Болгары, які давнійше так завзято ненавиділи ся, від довшого часу занехали вороговань і де можна, оказують собі взаїмну приязнь. І се може бути не без впливу на вислід війни. В кождім разі стоїмо перед вельми важними подїями, які нас можуть заскочити кождої хвилі.

Грецька війскова ліга знов може повелічати ся успіхом: наслідник престоло князь Константин мусів завернути з дороги до Греції і вдати ся до Франкфурту до своєї родини, бо президент міністрів Драгуміс, що є, як звісно, орудиєм в руках війскової диктатури, заявив королеви, що приїзд наслідника престоло викликав би поважні заворушеня. А міжтим війскова ліга робить все, щоби парламент як найскорше порішив скликанє народних зборів. З хвилею, як збере ся на ново парламент для порішеня сеї справи, конституційне і династичне пересиленє осягне свою наконецну точку.

В Англії відбуло ся 21. с. м. торжественне отворенє парламенту; король відчитав престольну бесіду, в якій заповів предлоги в справі полагодження свору між виспою а низшою палатою. Сї предлоги мають запевнити низпій палаті неподільний вплив на бюджет і перевагу в справі уставодавства. — Кабінет Asquith-a має дуже невеселі вигляди на будучність і мабуть розібє ся о коаліцію консерватистів з Ірляндцями. Підчас коли правительство хоче забезпечити свій бюджет, Ірляндці устами Redmond-a зажадали знов, щоби предлог в справі вета ще сего року стала законом. Коли б се жаданє не було сповнене, кабінет Asquith-a мабуть упаде.

З нагоди побуту гр. Еренталє в Берліні подають німецькі часописи вельми прихильні відзиви. Nordd. Allg. Zeitung пише, що яко неустрашимий і непоколебимий оборонець інтересів австро угорської монархії, здобув собі гр. Еренталє почесне місце в історії габсбургської держави. Post, обговорюючи справу дотеперішних частих непорозумінь між великими державами, які Австро-Угорщина і Німеччина старали ся усунути, додає, що нове зближенє між Австро-Угорщиною і Росією не остане без користи з огляду на грізне положенє на європейсьім Сході.

Державна рада.

В четвер д. 24. лютого відбуло ся перше засіданє посольської палати. Засіданє почало ся відчитанєм письма д-ра В. Коритовського, що він мимо іменованя членом палати вельмож задержує і на будучє посольський мандат.

Відтак вибрала палата двох віцепрезидентів; Романчука і Кончіо (Італїянця). З відданих 250 голосів п. Кончі одержав 249 гол., а п. Романчук 250. П. Кончі подякував за честь зроблену вибором Латинськїй Унії та заявив, що вибір приймає. П. Романчук заявив також, що приймає вибір, подякував за овіре та запевнив,

що буде безсторонно сповнювати обовязки віцепрезидента. При сій нагоді висловив бесідник кадію, що палата, котра вперше вибрала віцепрезидентом Русина, також иншими ділами виявить в будучині прихильність до потреб і справедливых домагань Русинів. (Оплески на лавах укр. клубу).

По сїм слїдувала перерва, щоби послі могли записати ся до голосу в справі першого читаня закона про побір новобранців. По черерві забрав слово міністер краввої оборони Георгі.

З львівського суду наспіло письмо в справі видачі послів: В. Будзиновського, Брайтера і письма о видачу послів Шаєра і Шпондра.

Поставлено чотири наглі внесеня, котрих два відносять ся до залізничої катастрофи в Угерску (чеськім).

Міністер Георгі просив о скору полагоду закона, щоби побір новобранців міг відбути ся між 1. марца а 30. цвїтня і не спинав робіт в полю.

По промовах Поспішіля, д-ра Ебенгоха (за), Гінтера (за), Фресля і Страньского промовляв п. Романчук, що укр. руский клуб буде голосувати проти закона, щоби приневолити правительство до реформи війскової процедури, заведеня дволїтної служби і усуненя знущаня над воєнками. Крім того мають Русини жаль до правительства, задля покривдженя рускої мови, нешанованя руских свят і маловаженя культурних потреб руского народа. В соїмі були длятого приневолені вести обструкцію і тому голосують проти закона.

Предлогу відослано до комісії війскової, котра має її ухвалити сего дня а в суботу має прийти на днєвну чергу в палаті.

В запитах до президента пос. Марков жалував ся, що намісник в соїмі гал. 20. січня заявив, що буде поборювати московщину. Протестує проти переслїдованя (?) московщини в Галичині, бо ті зарядженя можуть підбурити московский (?) наїд в Австрії.

Президент відослав посла до бар. Бінерта, бо сам немає на те способу і не може дати ніяких виявлень.

Просимо відхобити перегляду.

Новинки.

— Калєндар. В суботу: руско-кат.: Мартїїяна преп.; римо-кат.: Віктора. — В неділю: руско-кат.: Неділя; Авксенія; римо-кат.: Неділя суха.

— Вістни з України. Дня 23. лютого відбули ся в Українськїм Клубі в Київї два відчиті: О. Русова „про український рух в 60 ох роках минулого столїтя“ і Л. Жебуньова „про галицькі Сїчи“. — В мануїлівській „Просьвітї“ читав в неділю дня 20 с. м. Б. Павловскїй, учитель торговельної школи, про „житє в морі“. — В миколаївській „Просьвітї“ виставлено дня 20. с. м. драму Тогобочного п. з. „Жидівка вихрестна“. Приходу було 82 карбов. — Проф. Мих Грушевскїй вїс просьбу до рос. правительства о дозвіл пп. Кринякевичови і Кульчицькому, студентам філософії на львівскїм університетї, користувати ся московськими архївами для студіюваня матеріялів до історії України.

— З Тернополя доносять, що тамошна міська рада, проти якої внесено протест, буде розвязана, а управу міста обїме правит. комісар др. Трембалович з 8-ма дорадниками.

— Підвисшенє кари. При кінци мин. року львівскїй суд засудив трох парубчаків з Лисинич к. Львова на кару вїзниць за знищенє таблиці на Чортківській скалі в память польської конституції 3. мая. Парубок Ковальчук дістав тоді 2 місяці, а Цїцяла і Куркович по 3 місяці тяжкої вїзниць. Засуджені зголосили відклик проти висоти кари а прокуратор вїс відклик що до низького виміру кари. Виспій кр. суд підвисшив кару тяжкої вїзниць: Ковальчукови на 3, Цїцялі на 4, а Куркевичови на 5 місяців.

— Дїдичне бурмистрованє. Із Святїна доносять, що на місце пом. бурмистра Тита Немчевського вибрано бурмистром єго сина п. Мих. Немчевського, властителя аптеки.

— Прасова розправа. Розправу проти п. Демянчука, за обиду чести госп. Луцька відложено вчєра в цілі покликаня нових свідків.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

красні і дешеві продає

ІДІТЬ ТУДИ З ДОВІРЕМ ЯК ДО СВОЇХ!

основана духовенством для добра церков

„ДОСТАВА“

У ЛЬВОВІ при ул. Рускій ч. 20.

в Станїславові, ул. Смольки ч 1.

Гарні фелони, ліхтарі, свічники і пауки, чаші і монстранції, хоругви і патериці, всякі хрести (процесійні, на престольні, ручні, металеві і різьблені), кивоти і траподи, процесійні образи і плащенниці, євангелія, парадні дивани, давінки, штучні цвїти, різні образи для церков і для хат), — доставляє дзвони і нагробні хрести, поручає добрих різьбарів для іконостасів, приймає золоченя чаш і напругу риз, та виробляє окільські і сїчові прапори. — — — 109(11—?)

— Російський шпігун. Оноді арештовано у Львові Константина Сидорова, бувшого російського офіцера, караного за фальшоване грошей і видаченого з Австрії. Поліція шукала его від пів року Сидоров укривався у Львові, працюючи на будовах як дневний робітник або вічний сторож. Підозрівують его також о шпігунство в хосен Росії. Сидоров показав неабиякі робітничі здібности, бо був також шлюсаром, монтером, латачом калюшів і т. н. Говорить по російськи, польськи, француски і по німецки.

— Самоубийство чи нещаслива пригода? В четвер дня 17. с. м. поїзд, який відходить із Станіславова до Надвірної о 5. год. 25. м., в місци, віддаленій на пів кілометра від станіславівської рампи залізничної в сторону як до Хриплина, переїхав незнану жінчину, убрану з міска, літ може 30. На білу погубою були знаки L. D., а в кишені анонс витятий з газети, в котрім якийсь Павло Письменний оповіщує, що хотів би заключити якесь близше знакомство. Крім того знайдено в кишені переписний листок отсега змісту: „Павло Письменний, ул. Чарнецького ч. 26, Львів у Косака. Лотир єсть причиною моєї смерти, зрабував мене, Косів Білобожниця пос. поч. Чортків“. Тіло зложено в Микетанцях, куди також виїздила судово-лікарська комісія.

— Засліплене. Ненависть до Бога зросла у французских масонів до тої степені, що постановили церемініти напись на 20 франківках „Dieu protège la France“ (Бже хорони Францію) на: „Liberté, Egalité, Fraternité“ (Свобода, Рівність, Братерство). Чиж супротив переслідуваня у Франції всього, що не є масонське, не є то слова без змісту?

— Важні винаходи. Парох села Токтуко в провінції Лянд о. Дане (Daneu) винайшов прилад до гашеня степових пожарів. Дня 3. жовтвя робив він пробу зі своїм приладом і проба удала ся вповні. Понеже огні сиравляли в его вітчині великі шкоди, то стане ся він великим добродієм своїх земляків. — Інший знова священик професор Черевотані винайшов електричну машину до писаня. Прилад сей полягає в тім, що в уряді телеграфічнім чи телефонічнім, де надає ся депешу, находить ся клявіш, котрий потискає ся, а на звою панеру, який находить ся навивнений на валку в другім уряді, до якого депешу висилає ся, пише инший приряд слова. Приряд сей є так простий, що кожний чоловік може з ним ознакомити ся в протягу 5 минут. Італійське міністерство почт і телеграфів узнало сей прилад за придатний. — Інший Італієнець реформат о. Антін Капістрано винайшов прилад, що не допускає до удару двох поїздів (карамболю). Прилад сей ажтав уже навіть опатентований італійським правительством.

— На Сибір з кометою! В Бахмуті катеринославської губернії, заборонено виголосити відчит про комету Гелія.

Оповідки.

— Театр львівського „Сокола“ відіграє в неділю 27. с. м. комедію в 5 діях Панаса Мирного М. Старицького „Крути та не церекручуй“. Початок о 7. год. вечером.

— Костюмово-маскові вечерниці устроює в субботу 5. марця с. р. в комнатах „Рускої Бесіди“ тов о „Руска Захоронка“ у Львові на дохід власний, „Оселі“ і „Дешевої кухні“. Попри костюмах дозволені і вечеркові туалети. Запрошенє не розсилаємо; щоби однак уникнути евентуальної колізії, зволять маски вписати перед вечерницями свої назвиска на окрему лісту, яка находить ся у служачого „Бесіди“. Вечер сей проведемо дуже гарно, — молоді забавлять ся весело і попрацають сегорічні мясниці, а старшим радимо прийти бодай подивитись, згадати літа молодії, а при смачнім а дешевім буфеті з добрим людьми поговорити. Вступ 2 К, академ. 60 с., початок о год. 9. веч. — Виділ.

— Краєва Рада шкільна висловила Францови Говорці, шк. радникови і шк. інспекторови для львівського округу замісцевого, при нагоді перенесеня его в постійний стан супочинку, признає і подяку за довголітню, витривалу і успішну працю на області народного шкільництва; — на вибір о. Олекс. Чайковського на духовного члена р. — на Андрієви Сабатови, шк. в Добромилі; — на Андрієви Сабатови, заст. учителя в гімн. в Бережанах, місце учителя в рускій гімн. в Тернополі; — іменувала заступниками учителів: Евг. Шляпака в VI. гімн. у Львові, Ів. Мірвінського і Ів. Бурду в польск. гімн. в Коломиї, Тад. Блоцкого і Стан. Каньовського в I. польск. гімн. в Станіславові, Евг. Семковича в реал. шк. в Тернополі, Жигм. Вісньовського в гімн. в Ярославі і Оз Лянде в гімн. в Бережанах.

— З Коломиї. Філія Р. Тов-а педаг. уладжує 3. марця в салі Каси ощадности ввечерниці з танцями. Стрій вечерковий, для панів балевий.

— Заг. збори членів тов-а „Бурса ремісничя і промислова у Львові“ відбудуть ся дня 11. марця о 7. год. вечером в льокалі „Міщанського союза кредит.“ (Ринок 36).

— Іменованя. Президія гал. краєв. дирекції скарбу іменовала офіціалів податкових: Петра Вивярського, Йос. Яроша, Вяч. Венця і Юл. Русина управительми податковими в IX. кл. рангі а асистентів податкових: Мих. Дембця, Стеф. Грлчка, Март. Слиша і Мик. Ясінського офіціалами податк. в X. кл. рангі; надала асистентам податковим ad personam: Мойс. Вундерманови, Микол. Підгірному, Вінк. Феникови, Стан. Любельському, Як. Гунці, Мик. Підгірному, Пеліхови, Стан. Маньковському і Юл. Монсе системізовані посади асистентів податкових в XI. класі рангі.

Телеграми

в дня 25. лютого.

Софія. Дневники доносять про нову перестрілку турецького війска кордонного з болгарськими жовнірами. З болгарської сторони виступила з огнем одна гірська батарея і вислано кілька полків піхоти. Батерия зробила своє і розігнала Турків, завдаючи їм великі втрати.

З Царгорода доносять, що оба правительства вже зарядили, аби огонь на кордоні здержано. В політичних кругах говорять, що турецькому війску ходило о занятє догідних становищ стратегічних на границі.

Берлін. Австр.-угор. мін. загран. справ гр. Еренталь мав вчера конференцію з нім. канцлером Бетманом-Гольвегом а вечером відїхав до Монахова.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 28. лютого 1909.

Найгарнійша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКИ капітана Вебба. Верх турси. — PEMATE і ВІЛІЙ зачарований готель. — ОССУ LAHORES квартет париских апашиів. — 6 УЛЯНОВ співи і танці російські. — БУРМІСТР в КЛЮПОТІ фарса. — ВІТОГРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представлєня. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєня. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Образи Шевченка, Хмельницького, Коленка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацкі, альбоми, перфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і панерці ріжного рода поручають. — Склади „Сокільського Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.

5.500

нотарияльно потвердженнях сьвідоцтва від лікарів і приватних людей доказують, що

КАЙЗЕРА

Цукорхи на груди

з трема яличками.

Найскорше усувають

КАШЕЛЬ

хрипку, замулене, катар, дихавицю і коклюш.

Пакет 20 і 40 сот. Доза 80 сот.

Дістати можна у всіх аптиках.

90(14—24)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики Евгєна Біліньского в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держім ся покликку:

Телефон 788. — Конто щадниці почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знярядів господарских, від шкід огневих під корисними услівями,

числить умірквані премії за обезпечєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса Ощадности, Руска Щадниця і инні каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворєні для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. сїчня 1910.

Table with 6 columns: Direction (До Львова / Від Львова), Time (рано, перед пол., по пол., вечер, вночі), and Station names (Кракова, Тарнога, Підволочиск, Черновець, Станіславова, Коломиї, Стрия і Тухляї, Самбора, Сокала, Яворова, Брухович, Підгаєць, Винник, etc.).

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.